

CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN DÒNG KIỀU HỐI VÀO VIỆT NAM

Ngày nhận: 01/10/2015
Ngày nhận lại: 08/01/2016
Ngày duyệt đăng: 10/5/2016
Mã số: 5-16-13

Nguyễn Thị Quỳnh Nga (*)
Nguyễn Phạm Thu Thủy (**)

Tóm tắt: Bài viết sử dụng mô hình hiệu chỉnh sai số (*Error Correction Model, ECM*) nhằm xem xét mối tương quan giữa lạm phát, tỷ giá, vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài (*FDI*) và tổng sản phẩm quốc nội theo giá cố định với kiều hối của Việt Nam giai đoạn quý I/2005 đến quý I/2014. Kết quả nghiên cứu cho thấy không có mối tương quan dài hạn giữa kiều hối với bốn biến số kinh tế kể trên. Trong ngắn hạn, kiều hối của Việt Nam có tương quan cùng chiều với chính nó với độ trễ lần lượt là 1 và 2 quý. Tỷ giá hối đoái, vốn *FDI* và tổng sản phẩm quốc nội theo giá cố định đều có tương quan ngược chiều lên kiều hối với độ trễ là 1, 2 và 3 quý; riêng lạm phát không có tương quan với kiều hối trong cả ngắn hạn và dài hạn. Nhìn chung, dưới tác động của các biến số kinh tế kể trên, kiều hối được chuyển về Việt Nam xuất phát chủ yếu từ động cơ bao bọc.

Từ khóa: Kiều hối, nhân tố vĩ mô, động cơ bao bọc.

Giới thiệu

Kinh tế Việt Nam đang từng bước phát triển và hội nhập quốc tế mạnh mẽ. Bên cạnh đó, chính sách và cơ chế quản lý thông thoáng hơn từ phía Chính phủ đã có tác động tích cực, khuyến khích kiều hối gửi về trong nước tăng liên tục qua từng năm. Xét về quy mô, theo đánh giá của Viện Nghiên cứu Quản lý Kinh tế Trung ương, tính riêng trong giai đoạn 2007-2013, kiều hối là nguồn vốn ngoại tệ lớn thứ hai chỉ sau vốn *FDI* và lớn hơn cả vốn viện trợ phát triển (*ODA*) đã giải ngân. Có thể nói, kiều hối là một nguồn cung ngoại tệ ổn định, làm lành mạnh cán cân thanh toán và góp phần không nhỏ vào nguồn lực đầu tư phát triển cho nền kinh tế.

Trước thực tế quy mô lượng kiều hối ngày càng tăng thì các nghiên cứu thực nghiệm xoay quanh đề tài này ở Việt Nam còn khá hạn chế. Trên thế giới, nghiên cứu về các nhân tố ảnh hưởng đến dòng kiều hối vẫn còn là đề tài tranh luận của giới học thuật, khi không có sự nhất quán trong kết quả nghiên

cứu giữa các tác giả. Vậy câu hỏi đặt ra ở đây, đối với Việt Nam, những nhân tố nào của nền kinh tế ảnh hưởng đến lượng kiều hối chuyển về nước trong thời gian qua? Bài viết này sẽ đánh giá mối quan hệ giữa một số biến số kinh tế vĩ mô với lượng kiều hối của Việt Nam, từ đó xem xét động cơ thúc đẩy chuyển kiều hối về trong nước.

Cơ sở lý thuyết và tổng quan các nghiên cứu thực nghiệm

Đi đầu trong xây dựng lý thuyết các nhân tố ảnh hưởng đến kiều hối phải kể đến nghiên cứu của Lucas và Stark (1985), đây là nền tảng cho các thảo luận và nghiên cứu mở rộng sau này. Theo đó, động cơ gửi kiều hối xuất phát từ mục đích sử dụng cuối cùng số tiền được gửi. Người lao động và người sống ở nước ngoài gửi tiền về quê nhà xuất phát từ: động cơ bao bọc (*altruism*), động cơ lợi ích cá nhân (*self-interested*), động cơ đồng bảo hiểm (*co-insurance*) và để thanh toán các khoản nợ (*loan repayment*), ngoài ra còn một số động cơ khác.